

---

This is a reproduction of a library book that was digitized by Google as part of an ongoing effort to preserve the information in books and make it universally accessible.

Google™ books

<https://books.google.com>





## Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

## Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

- + *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.
- + *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.
- + *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.
- + *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

## Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via <http://books.google.com>

PAMFLET

25934



N<sup>o</sup> 20, 1830

I 31



# DE AFSCHIEDING

VAN

## *BELGIË,*

VOORAL UIT EEN

### ZEDEKUNDIG OOGPUNT

BESCHOUWD.

DOOR EEN NOORD-NEDERLANDER.



*Te* **AMSTERDAM,**

BIJ **A. V I N K.**

1830.

THE UNIVERSITY OF CHICAGO

PHYSICS DEPARTMENT

PHYSICS 309

LECTURE NOTES

BY

PROFESSOR

ROBERT H. COHEN



**W**ij hebben reeds veel vóór- en tegen opgenoemde afscheiding hooren inbrengen. De Zuidelijke opstandelingen begeeren dezelve, niet uit liefde tot hun vaderland, maar om hun' zin te hebben; indien zij toch hun vaderland lief hadden, zouden zij de na-deelige gevolgen, welke uit die afscheiding natuurlijk voor hunne tot hiertoe bloeiende fabrieken en hante-ringen moeten voortvloeijen, op prijs stellen; maar dit geldt bij hen veel minder dan het dolzinnig door-drijven hunner kwaadaardige oogmerken.

Dat het geene vaderlands-liefde is, welke de muite-lingen bezielt, bleek al aanstonds uit het verward ge-schreeuw, hetwelk zij in de eerste oogenblikken hun-ner razernij aanhieven; immers de eene riep: *vive Na-poléon*, de andere, *vive de Potter*; wederom een ander: *vive le Roi*, en dat alles terwijl zij brand-den en plunderden. En, zoo het waar is, dat de Noord-Nederlander die afscheiding mogt begee-ren, dan geschiedt zulks, of met oogmerk om zij-nen handel te bevoordeelen, of, om van het lasti-ge en ondankbare Zuiden ontslagen te worden. Maar in beide gevallen bedenkt men niet, dat, ofschoon wij voor ons, bij zulk eene uitkomst zouden winnen,

en onze gewesten misschien daardoor zouden bevoor-  
deelen, of, ten minste ons van vele onaangenaamhe-  
den zouden bevrijden, onze goede Koning echter on-  
der den dubbelden last van het Noorden en Zuiden  
zoude gebukt blijven. Kunnen *wij* het al zonder het  
Zuiden stellen; de Vorst onzer keuze kan dat niet,  
hij blijft de vader zoowel van het hem lief hebbende  
*Holland*, als van het trouwelooze *België*. En zullen  
wij hem dan op dien moeilijken post alleen laten;  
zullen wij weigeren, een gedeelte der zorgen en kwel-  
lingen, waarmede die ontaarden hem gedurig lastig  
vallen, te helpen dragen, en, dat alleen uit eigenbe-  
lang, opdat het ons wel ga, om, dat wij niet meer  
met die oproerlingen te doen willen hebben, in één  
woord, om er geheel van ontslagen te zijn! Dat ware  
toch niet zeer vaderlandslievend van ons gehandeld;  
dat zou, onzes erachtens, weinig genegenheid voor  
den vader des vaderlands, weinig hoogachting voor  
zijne moedige zonen bewijzen.

Maar er is nog eene andere omstandigheid, welke  
*tegen* de bedoelde scheiding, en *voor* de ondeelbare  
vereeninging aller gewesten, pleit, en deze is, volgens  
ons gevoelen, wel de belangrijkste van allen; te we-  
ten: de diepe onkunde van het grootste gedeelte der  
Zuidelijke bevolking; wij weten toch, en hij die in  
*België* eenigzins bekend is, zal het ons gaaf toestem-  
men, dat niet slechts de gemeene man, maar zelfs de  
middelstand grootendeels, op een' zeer lagen trap van  
beschaving staat; dat onkunde en bijgeloof er hand  
aan hand gaan, en dat zij die zich thans voordoen,  
als de tolken hunner Zuidelijke landgenooten, en die  
eene meer wetenschappelijke opvoeding schijnen geno-  
en te hebben, meestal vrijgeesten, lieden zonder

eenige Godsdienst zijn. De Potter is het ware toonbeeld dezer lieden; wie hem kent, vormt zich gemakkelijk een denkbeeld van de andere zoogenaamde verlichte Brabanders; nu eens stelt hij de Roomsche Godsdienst in een belagchelijk daglicht; hij bespot hare bedienaren, wanneer zulks met zijne belangen strookt; dan weder huichelt hij, voor dezelve alles over te hebben, en schijnt zich hare instandhouding, en de eerwaardigheid der Priesterschaar boven alles aan te trekken. Maar kan hij, die den eerbiedwaardigen bijbelnaam van Melchizedek aan iemand durft geven, welke door anderen zijner landgenooten bij den verraderlijken Judas in geestelijk gewaad, vergeleken wordt, kan die, zelfs in het oog der hem bijvallende priesters, wel voor iets anders dan voor een' openbaren bespottter van Gods woord, gehouden worden? En is het bespotten van Gods woord wel iets anders, dan een spotten met God zelve? Maar bepalen wij ons liever bij den minderen stand; deze is diep onkundig en in bijgeloof verzonken; ware hij meer verlicht, dan zou de burgerman, in deze dagen, beter zijn waar belang begrepen hebben; hij zou niet blind geweest zijn voor het geluk, dat zijn vaderland onder het bestuur van den besten der Koningen mogt genieten; hij zou zich niet zoo gemakkelijk hebben laten verleiden; de kwaadwillige priesters zouden hem niet zoo gemakkelijk hebben kunnen blinddoeken; hij zou hen niet zoo slaafs gevolgd zijn, noch aan hunne vijandige inblazingen zoo onbedachtzaam het oor geleend hebben; hij zou in een' protestantsch vorst geen vijand van het mensdome zien; hij zou weten dat, onder alle Godsdiensten, brave en verlichte mannen gevonden worden, en hij zou overtuigd wezen, dat

er onder de Roomsche vorsten menig onmensoh bestond; het zou hem niet onbekend zijn, dat juist die landen, waar de Roomsche Godsdienst de heerschende is, juist de ongelukkigste zijn; waar het yolk het meest met een slaafschen geest bezield is, en de minste vrijheid en welvaart geniet; getuigen *Portugal*, *Spanje*, *Napels*, *Italië*, *Oostenrijk*, het Roomsche *Zwitserland*, *Ierland*, om niet te spreken van de Zuid-Amerikaansche ziduwe Gemeenebesten.

— Dat alles zou de burgerman zoo goed in *België* weten, als zijn land- en standgenoot zulks in het Noorden weet, indien hij, in zijne jeugd, dat onderwijs genoten hadde, hetwelk in ons oude vaderland zoo stuijschoots allerwegen gegeven werd. Maar ook, alleen door zulk een doelmatig onderwijs, kunnen ook de Belgiërs voortaan stille burgers, getrouwe onderdanen en ware vaderlandlievende menschen worden. Integendeel, zoo lang men hen aan zich zelve overgeeft, zoo lang men het onderwijs onder hen *vrij* laat, blijven zij dezelfde onrustige Brabanders; want het *vrije* onderwijs, dat zij bedoelen, beteekent niets anders dan geheel geen onderwijs, of wel zulk een, als de priesterpartij noodig oordeelt, den leeken te moeten geven, om dezen in afhankelijkheid te houden, en hen te gebruiken, als blinde werktuigen, die zij naar goedvinden bedwingt, of tot opstand aanzetten kan; daarom kon ook het *Collegium Philosophicum* den priesteren niet welgevallig zijn; het was hun een doorn in het oog, derwyl daaruit te veel licht over de bevolking zou verspreid worden, en deze zich daardoor eenmaal minder handelbaar zou toonen. En wat nu? Indien de Belgiërs andermaal aan zich zelve worden overgelaten, zullen zij dan niet altijd dezelfde gebreken

blijven behouden? altijd tegen het wettig gezag zich blijven verzetten? Napoleon hield hen in dwang met zijnen ijzeren schiepter, want *dwingelandij* en *onkunde* gaan zeer wel te zamen; wij zien het in *Portugal* en in *Spanje*, maar *vrijheid* en *onkunde* zijn tegenstrijdige elementen; dat bewijzen de nieuwe Gemeenebesten van *Zuid-Amerika*; en dat leert ons eene vijftienjarige ondervinding in *België*. Mag men het dus niet als een werk der Voorzienigheid voor onzen Koning achten, daar Zij het bestuur van zulk eene belangrijke bevolking aan deszelfs schiepter onderworpen heeft? Bedoelt Zij daar niet mede, het wezenlijk heil der Belgiërs, hunne verlichting? En moet onze Koning zich dan laten afschrikken door de moeilijkheden, welke zijne heilzame bedoelingen in den weg gesteld worden? Zullen wij Noord-Nederlanders, ons het zedelijk welzijn onzer Zuidelijke broeders zoo weinig aantrekken, dat wij gaarne van hen scheiden, alleen om ons tijdelijk geluk te bevorderen? Kan zulk eene onverschilligheid, omtrent het ware belang onzer landgenooten, echte vaderlandsliefde, menschlievendheid genoemd worden? Wij achten zulks ontkenend te moeten beantwoorden.

Maar zegt men, « waartoe dienen de goede bedoelingen onzes Konings, indien zij worden tegengewerkt, verlamd, ja indien zij geheel worden verijdeld?» Hier op antwoorden wij met de spreuk, die wij in deze dagen reeds zoo dikwijls hebben zien aanhalen: *Help u zelve en God zal u helpen*. De Koning heeft alles gedaan wat in zijne magt stond, om meerdere verlichting onder zijne Zuidelijke onderdanen te verspreiden; hij heeft daarbij met zeer vele moeilijkheden en wederwaardigheden te kampen gehad, en zij-

ne vaderlijke bedoelingen schijnen geheel verijdeld te zijn. Maar weërspreekt zulks daarom het daareven aangehaalde spreekwoord? Geenszins! want wij houden het daarvoor, dat juist de tegenwoordige onlusten in *Braband*, het middel zijn zullen, waardoor bewezen zal worden, dat God diegenen helpt die zich zelve helpt. Wij gelooven, dat onze Vorst heerlijk uit dezen strijd zal komen; dat de gevolgen hem zeer duidelijk zullen leeren, dat God hem heeft geholpen; dat zijne bedoelingen voortaan, niet meer zoo vele tegenkantingen zullen ontmoeten, maar de verlichting van *België* gaande weg zal toenemen. En uit dien hoofde meenen wij ons tegen de scheiding te moeten verklaren.













